

PRENUMERATA WYNOŚI:
 w Kaliszu miesięcznie . . . 2 zł. —
 Z odnośnieniem do domu . . . 2 zł. 50 gr.
 Na prowincji z przesyłką
 pocztową 3 zł. —
 Zagranicą 5 zł. —
 Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
 Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
 stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
 Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.
 ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI,
 Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
 Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 242 (7872)

Sroda, dnia 22 października 1924 r.

Rok XXXII

WĘGIEL Górnośląski

z kopalni:

Max	Marie
Hramsta	Böer
Georg	Brade
Oheim	Heinrichsglück
Fanny	Neuglückauf
Hoym	Prinzen
Fürsten	Heinrichsfreude
Emanuelssen	

po cenach kopalnianych na weksle 3 miesięczne.

PORTLAND CEMENT

z pieców rotacyjnych
fabryki

„RUDNIKI“ po cenach
fabrycznych
na weksle 1½—2 miesięczne.

KOKS ZABRZECKI

Z „EMMA“ i „WOLFGANG“

po cenach hutniczych
na weksle 3 miesięczne.

WAPNO

CZĘSTOCHOWSKIE

„Rudniki“

na weksle 3 miesięczne.

SUPERFOSFAT

od 14
do 22
proc.po cenach fabrycznych
na weksle 3 miesięczne

— poleca —

KALISKA SPÓŁKA OPAŁOWA

KAZIMIERZOWSKA 1. ::: TEL. 92.

DENTYSTA

Wolpe = Lampert

GŁÓWNY RYNEK № 17

dom Salamonowicza) przyjmuje od 10 rano
do 7-ej wiecz. 864

Nadeszły wody świeżego czerpania

Ems, Vichy, Karlsbad, Wildunger,
Kissinger-Rakoczy, Szczawnicka
Józefina i inne.

Apteka A. Kurowskiego

w Kaliszu, Babina róg Nowej.

2069

DANCING

urządzany na rzecz **Ligi Obrony Powietrznej Państwa** z powodu trudności organizacyjnych, odbędzie się

TYLKO W SOBOTE, DNIA 25 B. M.

Spodziewamy się, że nikt nie zechce wyrzec się godziwej rozrywki i że wszyscy spotkamy się w tym dniu w pięknej sali kasyna Oficerskiego 29 p. Strz. Kan.

**Komitet Tygodnia Lotniczego
w Kaliszu.**

2071

Wróciłem

Dentysta KUBICKI

Ostrów, Kolejowa 10, telef. 176.

Przyjm. od 9—1 i 3—6.

2066

Demokracja a oszczędności.

Rząd prezydenta Grabskiego jest prawdopodobnie najbardziej ze wszystkich naszych dotychczasowych rządów demokratycznych. Może nie w słowach. Premier nie lubi demokratycznego tamtamu, wytaczania wielkiego bębna frazesów o demokracji i postępie, reformach i „wydrze reakcji“. Wszyscy rozsądni ludzie poczytają mu to za wielki plus, ale jego polityka, a zwłaszcza polityka skarbową, jest wybitnie demokratyczna. Okoliczność to w naszym kraju niedoceniana. Demokratyzm u nas polega przeważnie na oczernianiu przeciwników i uprawianiu demagogii. Zapomniało, że w ojczyźnie demokracji, w Angli, postulaty demokratyczne realizowano przede wszystkim w dziedzinie skarbowej. Na tym polu zaznaczyły się najsilniej przeciwnictwa między stronnictwami.

Prezydent Grabski, znosząc podatek inflacyjny, już przez to okazał się wielkim demokratą. Ze wszystkich podatków, podatek inflacyjny jest najbardziej antidemokratyczny, nie tylko dlatego, że jest najbardziej nierównomiernym i niesprawiedliwym, ale nadto z tego powodu, że dotykając w wyższym stopniu warstwy średnio i mało zamożne, pogłębia, zaostża i utrwała antagonizmy klasowe, nadwyżka równowagę społeczną i utrudnia przeprowadzenie jakiegokolwiek dalekosiężnej polityki socjalnej. Można powiedzieć, że już przez to premier *a bien mérité de la démocratie*.

Ale p. Władysław Grabski ma w stosunku do demokracji i drugą zasługę. Przeprowadził mianowicie senację skarbu wzruszeniem podatków bezpośrednich. Wiadomo, że podatki bezpośrednie, jako dotykające warstw zamożniejszych, są postulatem demokratycznym. Torysi tem się różnili od whigów, że pierwsi podnosili cło od herbaty, drudzy podwyższali podatek dochodowy (*income tax*).

A teraz premier może i powinien swoją tradycję demokratycznej polityki skarbowej utrwalic trzecią reformą fiskalną, zmniejszeniem

wydatków czyli oszczędnościami i odpowiadającym im niżeniem podatków.

Pisano, że nadmierne opodatkowanie jest przeszkodą w ożywieniu życia gospodarczego i poprawy bytu szerokich warstw pracujących. Pragnę bliżej uzasadnić ten pogląd. Podatki wysysają dzisiaj z organizmu gospodarczego nadmierną ilość kapitału. Skutkiem tego kapitału jest mniej, musi więc on drożeć, czyli stopa procentowa musi iść w górę. To znaczy, że ta część dochodu społecznego, która zostanie zużyta na oprocentowanie kapitału się zwiększy. Przyjmijmy, że dochód społeczny stanowi pewne stałe x . Z tego x kwota a idzie na oprocentowanie kapitału, kwota b — na zysk przedsiębiorcy, kwota c — na płace robotnicze (resztę pomijam). Kwota a wskutek drożenia kapitału się zwiększa, x pozostaje niezmiennie. Muszą się więc zmniejszyć, bądź b (zysk przedsiębiorcy) bądź c (płace robotników).

— No to się zmniejszy część, przypadającą na przedsiębiorcę, powiadają socjaliści. Przedsiębiorca będzie zarabiał mniej, albo nie zarabiał wcale. Będzie to tem lepiej, Śrubujmy podatki jak najwięcej.

Der Wunsch ist der Vater des Gedankens.

Dlatego to rozumowane jest nie całkiem poprawne. Przedsiębiorca wcale się tak łatwo nie zgodzi na zapłacenie całego ciężaru podatkowego ze swego zysku. Takiego przedsiębiorcy, któryby nie starał się przerzucić w możliwie największej części ciężaru podatków na robotników niema, nie było, nie będzie i być może. Zadne prawa pisane, choćby najsrozsze, nie zdołają skutecznie przeciwdziałać tej naturalnej dążności wpływającej z odwiecznych i niezmiennych praw ekonomicznych. Nadmierne podatki będą ciążyły na płacach. Będą je obniżać.

Niekoniecznie to obniżenie musi nastąpić w formie niżenia dochodów pieniężnych robotników, t. zn. niekoniecznie musi nastąpić t. zw. przerzucenie w tył (obniżenie płac przez przedsiębiorcę). Może równie dobrze przedsiębiorca skutecznie przerzucić w przód, t. zn. dobić do ceny sprzedawanych towarów cały podatek lub jego część. Jeżeli robotnicy nie podniosą odpowiednio swych zarobków, siła kupna ich zarobków się zmniejszy, czyli przerzucenie podatku jednak nastąpi. Dzisiaj w Polsce możemy obserwować, że przerzucenie w tył prawie nigdzie niema miejsca, (wyjątek stanowi hutnictwo górnośląskie) ale przerzucenie w przód odbywa się na wielką skalę. Przyczyną dzisiejszej drożyzny jest niewątpliwie również w znacznej mierze nadmierne opodatkowanie. Widzimy więc, że podatki bezpośrednie tylko do pewnej granicy mogą obciążyć tych, których ustawodawca chciał do-

tknąc; powyżej tej granicy nastąpi przerwanie.

Na to niema rady. Z biegiem czasu stan ten może się tylko zaostrzać. Nadmierne podatki uniemożliwiają akumulację kapitału, a ludności przybywa. Kapitału, w stosunku do potrzeb, jest coraz mniej. Coraz bardziej drożeje. Dobrobyt szerokich warstw obniża się.

Podkreślił, że prez. Grabski obrał drogę demokratyczną, przeprowadzając sanację skarbu podatkami bezpośrednimi. Lecz właśnie bieg wypadków wskazuje, że o ile nie nastąpią poważne oszczędności, a w ślad za tem wybitne zmniejszenie ciężaru podatkowego, rząd będzie niebawem zmuszony zboczyć z tej demokratycznej drogi i przerzucić się do antydemokratycznych podatków pośrednich. Te ostatnie są łatwiej osiągalne i przysparzają znacznie większych dochodów. Na podatki bezpośrednie, jeżeli ich wpływy mają być bardzo wielkie, mogą sobie pozwalać tylko narody bardzo bogate (Anglja, Stany Zjednoczone). Kraje ubogie, jak Polska, jeżeli chcą oprzeć swój system podatkowy na podatkach bezpośrednich, a więc na podatkach demokratycznych, muszą z góry sobie powiedzieć, że będą nakładały podatki umiarkowane, t. zn., że będą wydawały mało, że ich budżet będzie szczupły. Przy dzisiejszych wydatkach opodatkowanie bezpośrednie jest ponad wszelką wątpliwość nadmierne. Jeżeli wydatki nie zostaną zmniejszone, trzeba będzie się uciec do podwyższenia podatków pośrednich, celem zmniejszenia podatków bezpośrednich.

Gdyby nasze stronnictwa, które się uważają za demokratyczne (a do tego pretendują zdaje się wszystkie *à qui mieux mieux*), zamiast uprawiania demagogii zechciały przemyśleć swoje postulaty i zastanowić się nad znaczeniem demokracji—wszystkie by niewątpliwie zażądały tej najaktualniejszej dzisiaj demokratycznej reformy t. j.niżenia wydatków, oszczędności. Wówczas na łamach dzienników demokratycznych i socjalistycznych, tych wszystkich zwłaszcza, które pragną być interesem robotniczym (a więc pism demokratów chrześcijańskich i demokratów socjalistycznych) rozbrzmiewałoby że w życiu gospodarczym błędy się mszczą. że nadmierne opodatkowanie warstw zamożniejszych zaszkodzi właśnie tym, którzy pozornie beneficjują z tego stanu rzeczy i że dlatego oszczędność jest tym postulatem, z którym nie tylko ci, którym chodzi o rozkwit państwa i poszanowanie sprawiedliwości, ale i ci, którzy pragną utrzymania zdobyczy demokratycznych, powinni się zwrócić do premiera; zaś znakomity dzisiejszy minister skarbu, czyniąc zadość temu żądaniu i przeprowadzając oszczędności, będzie mógł sobie powiedzieć, że ostatecznie wzmocnił i utrwalił swoje wielkie i wiekopomne dzieło sanacji budżetu, waluty i skarbu.

W. A. Zbyszewski.

TELEGRAMY.

Na cześć Sienkiewicza.

VIVEY, 21.X. Uroczystości związane z przewiezieniem zwłok Henryka Sienkiewicza ze Szwajcarii do Polski rozpoczęły się dziś uroczystą mszą świętą w kościele katolickim podczas której wygłoszono kazanie, poświęcone działalności Sienkiewicza, jako katolika i wielkiego patrioty. Po mszy obecni w kościele uformowali pochód i odprowadzili trumnę ze zwłokami na dworzec kolejowy. Na czele pochodu szedł związek śpiewaczy w Vivey Lire, którego członkowie odśpiewali marsza żałobnego Chopina: Za trumną kroczyli syn Henryka Sienkiewicza, prezydent Rady Związkowej Szwajcarii, Motta, przedstawiciele miasta Vivey, liczni przedstawiciele Polski i reprezentanci innych krajów, Karawan ze zwłokami tonął w powodzi wieńców i kwiatów. W Bernie i Zurychu, gdzie jutro przybędzie pociąg ze zwłokami Henry-

ka Sienkiewicza utworzyły się specjalne komitety w celu uczczenia pamięci wielkiego pisarza. Austrjackie koleje przeznaczyły dla transportu trumny ze zwłokami specjalny wagon.

Z Rady Ministrów.

WARSZAWA, 21.X. Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 20 października powzięła następujące uchwały: 1) Rozporządzenie o uzupełnieniu rozp. o sposobie użycia wojska dla zabezpieczenia porządku publicznego postanowieniem dotyczącym dodatku asystencyjnego, 2) projekt ustawy dotyczącej zmiany w ustawie postępowania karnego obowiązującej w b. dzielnicy rosyjskiej, 3) projekt ustawy o zmianach opłat przewidzianych w ustawie z dnia 5 lutego 1924 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych, 4) projekt ustawy o dodatkowym preliminarzu budżetowym na rok 1924.

Sowiecka polityka na Wschodzie.

PARYŻ 21. Według doniesień Chicago-Tribune z Rygi 25 okrętów rosyjskiej floty bałtyckiej otrzymało rozkaz w najbliższym czasie udania się na daleki Wschód. Okrety te odpłyną już w przyszłym tygodniu i odbędą drogę przez Kanał Sueski do Władystoku. Dziennik donosi dalej że rząd sowiecki wzmocnił swoje oddziały na granicy chińskiej i mongolskiej i zgromadził tam znaczne zapasy amunicji. Trocki został powołany do Moskwy. Personal poselstwa sowieckiego w Pekinie został uzupełniony szeregiem wybitnych przywódców sowieckich w Moskwie. Wśród nich znajduje się b. sekretarz Krasina Pliszko.

Wybory w Anglii.

LONDYN 21. Wszystkie partie polityczne rozwijają gorączkową działalność wobec faktu, że dzień wyborów nastąpi za tydzień. Ilość mandatów, o które ubiegają się kandydaci wynosi 583 gdyż 32 kandydatów zostało wybranych automatycznie. Ostateczna liczba kobiet, które postawiły swe kandydatury wynosi 41, w tej liczbie 22 kandydatki Labour Party, 12 kandydatek partii konserwatywnej, 6 kandydatek paęty liberałów i jedna niezależna.

Podrożenie gazet we Francji.

PARYŻ 21. Z powodu podrożenia papieru oraz wzrostu ogólnych kosztów wydania postanowiono na wspólnym posiedzeniu przedstawicieli prasy francuskiej podnieść do 20 centów numer dziennika, poczynając od 1 listopada r. b.

Pogrzeb Anatola France'a.

PARYŻ 21. Dzienniki donoszą że w pogrzebie Anatola France'a wzięło udział przeszło 200 000 ludzi.

Zamachy niemieckie.

TORUŃ 21. Policja policja polityczna wpadła w sobotę na trop szeroko rozgłoszonej antypaństwowej działalności konspiracyjnej w Grudziądzu. Mianowicie u jednego z Niemców, członka t. zw. Seim-Senatebur znaleziono wkopane w piwnicy pół metra pod ziemią pod trzema wagonami koksów około 15 kg. materiału wybuchowego i kilkanaście metrów lontu. Opakowanie berlińskie. Oprócz tego znaleziono w innym miejscu u członka Guttemplerlego rozmaite broszury o treści antypaństwowej, przeznaczone dla Górnego Śląska oraz gołębia pocztowego z niemieckiej stacji wojskowej. Aresztowano 4 osoby, które przekazano prokuratorowi. Dalsze dochodzenia w toku.

W rocznicę śmierci Szopena.

PARYŻ 21. Wczoraj na cmentarzu Pere Lachaise odbyła się z okazji 75-letniej rocznicy śmierci Fryderyka Chopina wielka manifestacja. W imieniu Tow. literatów wygłosili przemówienia Camil le Sene, aw imieniu Towarzystwa Imienia Fryderyka Szopina sekretarz generalny Edward Gauche. Odę do Chopina pióra Rollinata wygłosił p. Palbetre, jeden z najwybitniejszych artystów teatru Odeon.

Składajcie ofiary na inwalidów wojennych.

Realizacja planu Dawesa.

Realizacja planu Dawesa już się rozpoczęła. W Londynie ogłoszono zapisy na pożyczkę międzynarodową dla Niemiec.

W pożyczce partycypuje prawie świat cały. Suma stosunkowo nie jest duża wynosi bowiem 800 milionów dolarów. Przed wojną podobne kredyty udzielane były z łatwością. Rosja carska czerpała z rynku francuskiego większe sumy. Dziś kapitał jest o ciężalszy i skąpszy. W Europie brak go zresztą. Ameryka posiada wprawdzie olbrzymie zasoby złota, lecz nie ma do starego świata ufnosci. Przytem dawny, wielki dług z czasów wojny, będący w zawieszaniu, poderwał nie bez słuszności to zaufanie.

Plan Dawesa ma jednak w myśl intencji projektodawców, odbudować nie tylko gospodarkę i finanse Niemiec, ale i zachwiane zaufanie w powszechnych stosunkach handlowo-kredytowych.

Przypomnieć należy, że choć plan ten przyjęty został jednomyślnie, co wynikało z nacisku okoliczności, to atoli nie towarzyszyły mu przychylnie nastroje różnych narodów.

We Francji nie bez pozorów logicznej słuszności szemrano na układ, który pokrzywdzoną Francją zmusza jeszcze do popierania Niemiec kredytem. Tu i owdzie nadto panuje niewiara, czy skoro wyczerpią zasoby pożyczki, Niemcy przystąpią do spłat reparacyjnych z własnych środków. Sceptycyzm jest uzasadniony dotychczasowym postępowaniem narodu niemieckiego.

Wszak żadnego zobowiązania nie dotrzymano. Wszak bez wahania wrócono do starej piosenki, że naród niemiecki nie ponosi odpowiedzialności za wojnę, niesłusznie więc wymuszono na nim podpisanie traktatu, który winę całą stwierdza i nakłada obowiązek kontrybucji. Jakże inaczej śpiewali Niemcy w roku 1871, gdy zdarto z francuzów olbrzymią na owe czasy kontrybucję, 5 miliardów!

Ale w tej chwili nie chodzi o dyskusję nad odpowiedzialnością za wojnę. Przedewszystkiem niema tu żadnej wątpliwości. Samo wykroczenie przeciw neutralności Belgji i najazd na nią były to fakty, stwierdzające, po czyjej stronie jest wina. Nagto prawem niezłomnym stał się traktat wersalski i nikt nie dopuści do naruszenia jego obowiązującej mocy.

To też urzeczywistnienia planu Dawesa nie można traktować jako rewizji układów międzynarodowych. Jest to czysto finansowa kombinacja, oceniająca środki, jakimi Niemcy mogą rozporządzać, gdy, dzięki pomocy kredytowej, uporządkują swoją gospodarkę.

Projekt Dawesa powinien być tylko z tego stanowiska oceniany. Owóż niektórzy uznają ratunek ten za doskonale sporządzony, inni zaś za zawierający szereg pomyłek.

Pomyłki mają być podwójnej natury: po pierwsze plan Dawesa nie daje rękojmi, że Niemcy zaczną płacić, gdy już będą w stanie, powtóre nie liczy się z tem, że wzrost sił gospodarczych Niemiec może dotkliwie osłabić stan ekonomiczny całej niemal Europy.

Co do pierwszego zarzutu, to wszystko zależy będzie od metody, jaką zaprowadzi się, celem kontrolowania finansów Niemiec. Trudno podzielać obawy tych publicystów, którzy w pesymizmie swoim zachodzą aż tak daleko, że sądzą, iż kontrola będzie tylko pozorną, bo Ameryce i Anglii chodzi o to właśnie, aby Niemcy różnymi wybiegami mogły się uwolnić od spłaty całości zobowiązań.

Owóż takie komentarze musimy uznać za kosałki opałki. Nietylko trudno uwierzyć w podobną nielojalność Ameryki i Anglii, lecz kto dokładnie odczytał dokument Dawesa i głębiej wmyślił się w troskliwy opracowany rachunek, zawarty w tym dokumencie, ten musi przyjść do wniosku, że takich operatów nie sporządza się w tym celu, by je potem uznać za bezwartościowy świsstek papieru.

Plan Dawesa (przetłumaczony na wszystkie języki świata, tylko niestety, nie przetłumaczony na język Polski) z prawdziwie anglo-saską gruntownością oszacował cały majątek i dochody Niemiec, oraz określił jak kształtować się powinny w dalszych latach siły produkcyjne, a więc siły płatnicze tego państwa. Operat ten może zawierać drobne przeoczenia w szczegółach, jako całość wszakże oparty został na najściślejszych danych statystycznych i na najbardziej racjonalnych kalkulacjach handlowych. Opracowanie to jest pod każdym względem przekonujące. Usuwa ona wszelkie podejrzenia, by miała powstać poto, aby kogoś w błąd wprowadzić.

Zarzut drugi ma więcej cech realnych. Istotnie, oceniając współczesne warunki, obawiać się można, że wzmocnienie się Niemiec może wyrządzić dotkliwie szkody gospodarcze całej niemal Europie. Widzimy, jak w tej chwili podupadły siły konsumcyjne we wszystkich prawie krajach. Gdy więc wzrośnie produkcja niemiecka, może ona, jak się naogół przypuszcza, wyprzeć z rynków produkty narodów, posiadających mniejszą, niż Niemcy sprawność organizacyjną.

ZAWIADOMIENIE.

MAGAZYN BŁAWATNY
K. MÜHLSTEINA

BABINA N. 1,

przeniesiony został w Główny Rynek 31.

DOM WŁASNY.

Z czem się poleca łaskawej pamięci
Szan. Klijehteli.

2060

Jak powiedzieliśmy, obawy te nie są zgoła bezpodstawne. O ile inne kraje europejskie nie wejdą na drogę konsolidacji swego przemysłu, współzawodnictwo niemieckie musi się stać naprawdę groźne. Ale plan Dawesa wychodzi z założenia koniecznych postępów gospodarczych na świecie. Nie liczy się on ani z momentem przesilenia, ani z nieudolnością wytwórczą tych czy innych narodów. Właśnie rozwój produkcji w jednym wielkim ognisku ma pobudzić inne do zwycięskiego współzawodnictwa. Ewolucja gospodarcza staje się zawsze powszechną, gdy usuwa się przyczyny, hamujące postępy tam, gdzie istnieją największe zdolności produkcyjne. Założenie to zawiera w sobie sporo pierwiastków optymizmu, którego nie potwierdza w całości ani historia ani teoria gospodarcza. Ale są tu i trafne po części wskazania. Wszak widzimy, że w warunkach nieudomagań Niemiec dokoła nie zakwita pomyślność gospodarcza. Linja małego wysiłku nie dała narodom świetnych konjunktur. Przeciwnie, konjunktury kryzysowe przedłużają się. Tedy nie jest zgoła bezpodstawną wiara w powszechną sanację, jako w skutek uzdrowienia Niemiec przez odbudowę jej finansowej odpowiedzialności.

St. A. KEMPNER.

KRONIKA.

— Z BANKU BUDOWLANEGO.

W dalszym ciągu informacji udzielanych Sz. Czytelnikom z rozwoju i działalności Banku Budowlanego podajemy następujące szczegóły:

W dniu 7 października 1924 r. odbyło się ważne zgromadzenie akcjonariuszy, na którym pod przewodnictwem inż. Eberhardta dokonano wyborów nowych władz Banku Budowlanego. Bank ten oprócz zwykłych czynności bankowych prowadził szeroko zakrojoną akcję budowlaną. Przy jego pomocy wybudowano w całej Rzeczypospolitej przeszło 600 domów mieszkalnych o 6.000 pokoi, a nadto 200 budynków szkolnych. Wydano z górną zł. 7.000.000 Bank Budowlany posiada udziały w poważnych przedsiębiorstwach budowlanych, 51 proc. akcji w Niepołomickiej fabryce dachówek pod Krakowem, 42 proc. akcji Cementowni Wrzosownia, Pomorskie Zakłady Ceramiczne w Grudziądzu.

W dalszym ciągu Walne zgromadzenie upoważniło Radę i Komitet Wykonawczy do otwarcia nowych oddziałów i agentur.

Na skutek przeprowadzonych wyborów zostali powołani do Rady Zawiadowczej pp.: Adam Ernest, Choromański Józef, Doerman Antoni, Radwan Józef, Dynowski Józef, Falewicz Jan, Eberhardt Julian, Halban Leon, Leopold Hebd, Dr. Kiernik Władysław, Dr. Włodzko Zdzisław, Kuszewski Daniel, Margul Marcin, Modzelewski Bronisław, Rapacki Marjan, Rechowicz Kazimierz, Rzepecki Zygmunt i Dr. Wyszatycki Fabosław.

Pod koniec zebrania p. Antoni Doerman, pre-

zes zarządu P. D. U. W podziękował Dyrekcji banku, Komitetowi Wykonawczemu i Radzie za waleczną pracę i starania dla instytucji w czasie niezwykle trudnych warunków ekonomicznych.

Dyrekcja banku w Warszawie została powiększona przez wejście do jej składu p. Józefa Radziejewskiego, b. dyrektora obecnego „Banku Polskiego” w Warszawie.

— BARAKI DLA BEZDOMNYCH.

Dziś nadeszły 4 wagony baraków dla bezdomnych miasta Kalisza.

— Z RADY MIEJSKIEJ.

Porządek dzienny 21 posiedzenia Kaliskiej Rady Miejskiej w dniu 22 października 1924 r. o godz. 6 i pół wieczorem w sali posiedzeń Wydz. Cywilnego Sądu Okręgowego w Kaliszu:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia.

2) Ustalenie sumy szacunkowej za pół morga ziemi na Tyńcu, przeznaczonej na sprzedaż Dezerow w Kościelnym połączonych parafii rz. katol. w Kaliszu dla rozszerzenia cmentarza Tymskiego.

3) Sprawa zamiany kawałka placu miejskiego przy ul. Prezydenta Narutowicza na plac prywatny należący do pp. Graczykowskiego, Stępińskiego i Jeżyka.

4) Uchwalenie podatku inwestycyjnego na pokrycie strat spowodowanych powodzią w mieście Kaliszu.

5) Sprawa zaciągnięcia pożyczki ze Skarbu Państwa w kwocie 141.350 zł. na wykończenie rozpoczętych w m. Kaliszu robót publicznych.

6) Dalsze rozpatrywanie preliminarza budżetowego m. Kalisza na 1924 r.

7) Wolne wnioski.

— GSTRZELIWANIE SAMOCHODU.

W dniu 14 września r.b. pomiędzy godz. 20 a 21, szosa z Konina do Włocławka przed Kościelcem pow. Kolskiego przejeżdżał samochodem właściciel fabryki organów we Włocławku p. Dominik Biernacki, gdy podróżni znajdowali się w lesie w tem z obydwóch stron lasu niewiada domi sprawcy, prawdopodobnie w celu zatrzymania samochodu i obrabowania podróżnych dał szereg strzałów, przy czem samochód został przedziurawiony 5 karami, jednakże dzięki przytomności prowadzącego samochód, syna p. Biernackiego, który zwiększył szybkość samochodu, podróżni wyszli bez szwanku.

Przeprowadzone dochodzenie w celu wykrycia sprawców usiłowanego napadu pozostało bez skutku.

— WALKA Z DEPRAWUJĄCĄ KSIĄZKĄ.

W Poznaniu powstało stowarzyszenie ideowe, mające na celu przeciwdziałanie rozpowszechnieniu literatury deprawującej oraz propagandę zdrowego słowa drukowanego. Stowarzyszenie powyższe będąc zainicjowane przez ciała profesorskie i społeczników Wielkopolski

Dyr. Tow. Kredytowego m. Kalisza

niniejszem podaje do wiadomości p. p. właścicieli listów zastawnych Towarzystwa, że stosownie do § 50 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej polskiej z dnia 14 maja r.b. o przerechowaniu zobowiązań prywatnoprawnych, w dniu 4 listopada r.b. o godzinie 4 po poł. w lokalu biura Dyrekcji przy ulicy św. Stanisława, № 6. odbędzie się

Ogólne zebranie właścicieli listów zastawnych Tow. celem dokonania wyboru Kuratora jako reprezentanta właścicieli listów zastawnych przy przerechowaniu listów tych na złote.

Prawo wstępu na zebranie to będą miały tylko te osoby, które do dnia 28 b. m. po przedstawieniu posiadanych listów zastawnych zapiszą się w biurze Dyrekcji na listę uczestników zebrania.

Biuro czynne od godziny 9-ej do 1-ej. 2026

przyjęło nazwę „Towarzystwo Szerzenia Kultury, Słowa Drukowanego t. z.” i będzie promionować z Poznania na całą Polskę. Zarząd objęli prof. Szczerbowski, Bojowski i dyr. Wierzejewski. Stowarzyszenie przedewszystkiem wystąpiło z energiczną akcją przeciwko rozpowszechnieniu wydawnictw zeszytowych o treści kryminalno deprawującej. Towarzystwo oczekuje na energiczne poparcie jego dążeń ze strony społeczeństwa całej Rzeczypospolitej organizacją koł wspierających tę akcję kulturalną we wszystkich miastach Polski. Adres Centrali i redakcji organu Towarzystwa „Ogień” Poznań al. Marcinkowskiego 22, pok. 68.

— WAZNE DLA INWALIDÓW.

W Kaliszu powstał podkomitet Fundacji im. Ojca Św. Piusa 11 dla polskich inwalidów wojennych. Inwalidzi pragnący w przyszłości przy pomocy powyższego komitetu uzyskać prace mogą zgłaszać się do Biura Czerwonego Krzyża (gmach Starostwa) w środy od godz. 10 do 12 rano celem rejestracji.

— DZIEŃ ZADUSZNY.

W związku z rozporządzeniem z dn. 6 grudnia 1923 r. nr. 3460 (S. 23) Dz. Urz. Min. nr 21 poz. 188 rok 1923, ministerjum wyznał religijnych i poświęcenia publicznego zwraca uwagę, że wobec przeniesienia w roku bieżącym dnia Zadusznego na dzień 3 listopada dzień ten będzie wolny od nauki szkolnej.

„WYCHODZCY” organu Polskiego Towarzystwa Emigracyjnego ukazał się Nr. 2, z treścią następującą:

Najważniejsze wiadomości dla wychodźcy. O dole polskiego robotnika w Niemczech — Pojeździe Sokolstwa polskiego w Ameryce. — Robotnicy polscy w departamencie Aube we Francji. — Repatrjacja z Dalekiego Wschodu — Życie polskie w Iraty. — Wyzysk dziewcząt polskich we francuskim klasztorze. — Zjazd Zw. Polek w Ameryce. — Kronika. Kronika ważniejszych wypadków z ostatniego tygodnia.

Cena Nr. pojedynczego „Wychodźcy” wynosi 25 groszy, prenumerata kwartalnie 3 zł.

Adres Redakcji: Warszawa, Krakowskie Przedmieście 70.

O F I A R Y:

Zebrane w restauracji hotelu „Europa” przez pp. Belmonta, Marxa inżyniera Fiszera i Pinczewskiego zł. 120 gr. 71. składa się w redakcji „Gazety Kaliskiej” na L.O.P.P. w Kaliszu Kalisz dn. 20 października 1924 r.

Giełda Warszawska w Złotyach.

New-Jork	5.18½
Londyn	23.30
Paryż	0.27.27
Szwajcaria	0.99.90
8% pożycz. zł.	6.00
4% pożycz. prem.	0.75
Bony zł. S. II A.	0.93
Listy zast. K.T.Z. dolarowe	4.50

Rozporządzenie o radiotelefonie.

Radjotelefonja amatorska w Polsce, rozwijająca się dotychczas potajemnie, otrzymała w dniach najbliższych prawo obywatelstwa oraz prawne podstawy istnienia i dalszego rozwoju. Według informacji, otrzymanych przez nas ze źródeł urzędowych treść odnośnego rozporządzenia jest już uzgodniona między zainteresowanymi ministrami, samo zaś rozporządzenie ogłoszone zostanie jeszcze w bieżącym miesiącu. Rozporządzenie to wejdzie w życie z dniem 1 listopada r.b.

Przepisy rozporządzenia o radiotelefonie ułożone zostały w duchu najliberalniejszym w stosunku do radiotelefonji amatorskiej odbiorczej; natomiast stacje radio nadawcze poddane zostały ścisłym rygorom.

Z zupełnym zadowoleniem stwierdzamy, fakt zupełnie racjonalnego rozwiązania sprawy w rozporządzeniu, które pozostawiając radioamatorom wielką swobodę w odbiorze tamuje powstawanie lecznych, a nie fachowo prowadzonych stacji nadawczych, wzajemnie sobie przeszkadzających i wywołujących „chaos w eterze“ uniemożliwiający amatorom usłyszenia czegokolwiek.

W myśl przepisów wspomnianego rozporządzenia, zezwolenia na posiadanie i eksploatację aparatu odbiorczego wydawane będą przez lokalne Urzędy Poczt. a w Warszawie tylko przez Urząd, mieszczący się przy ul. Fredry. Zezwolenia te nosić będą charakter rejestracji, gdyż na tychmiast przy zgłoszeniu wydawane będą petentowi, który za pomocą jakichkolwiek dowodów wykazać się musi, iż jest pełnoletnim obywatelem polskim.

Przy udzielaniu zezwoleń żadne opłaty za korzystanie z tego uprawnienia nie będą pobierane za wyjątkiem jednorazowej opłaty rejestracyjnej, wynoszącej minimalną kwotę około 5 złotych. Wiadomości, podane przez jeden z dzienników krakowskich, że za udzielenie koncesji na stacje odbiorcze pocztą pobiera 100 złotych miesięcznie, a które wywołały wielki niepokój w kręgach radioamatorów, okazały się więc zupełnie nieścisłe.

Zezwolenia na stacje odbiorcze radioamatorskie udzielane będą na okres jednoroczny, a to w tym celu, aby przy okazji odnawiania zezwoleń można było pobierać opłaty na rzecz mającej powstać polskiej stacji nadawczej broadastingowej. Wobec tego, że stacji takiej obecnie nie ma, opłaty na jej rzecz pobierane być nie mogą, a zezwolenia do czasu uruchomienia jej wydane będą na czas „aż do odwołania“. Odwołanie nastąpi w chwili uruchomienia stacji odbiorczej.

Budowa i eksploatacja stacji nadawczej broadastingowej przekazane zostaną prywatnemu towarzystwu, na rzecz którego będą pobierane specjalne opłaty od wszystkich posiadających odbiorniki. Opłaty na rzecz broadastingu nie będą wysokie; ubiegające się o otrzymanie koncesji towarzystwa określają tę opłatę na 36 do 50 złotych rocznie od odbiornika.

Rozporządzenie o radiotelefonie przewiduje ponadto ochronę krajowego przemysłu radiotelegraficznego przez nałożenie różniczkowanej opłaty od aparatów krajowych i zagranicznych. Aparaty krajowe opłacać będą 5 proc. od wartości aparatów podobnych, t.j. złożone w kraju z części pochodzenia zagranicznego — 10 proc. zaś a paraty gotowe, „sprawdzone z zagranicy“ 20 pr

BIULETYN

SPOSTRZEŻEN METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ“ Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU

w dniu 21 październ. 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	748.2 m.m.
2) Kierunek wiatru	SW
3) Siła wiatru	2 m/s
4) Stan nieba	Pachm.
5) Wilgot. bezwzględna	7.5 m.m.
6) Wilgot. względna	91%
7) Temp. powietrza	+8°5
8) Ilość opadów	0.4
9) Najwyż. temp.	+8°6
10) Najniż. temp.	+5°2
11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm. 1 g. pp.	+0.94

BIURO ROLNICZO-HANDLOWE W. WASZAK

W KALISZU

SKŁADY:

SZOSA SZCZYPIORNSKA 4, TEL. 96, BOUZNICA WŁASNA,
ULICA MAJKOWSKA 10, TEL. 311.

poleca po cenach najniższych i na bardzo dogodnych warunkach płatności:
WĘGIEL DĄBROWIECKI i GÓRNOŚLĄSKI WE WSZYSTKICH GATUNKACH,
przewo opałowe, nawozy sztuczne, cement, wapno częstochowskie i pape.



Czy chcecie gruntownie pozbyć się

PODAGRY i REUMATYZMU

Reumatyzm jest straszną, obszernie rozwiniętą chorobą, nie szczędzi ni bogacza ni biedaka, szuka swojej ofiary zarówno w pałacu jak i w chacie. Mnóstwo jest dolegliwości, pod postacią których objawia się ta choroba. Wiele cierpień mianują nazwami chorób przeróżnych-wszystko to jest nic

innego, jak rozległa choroba-reumatyzm.

Czy to występujące bóle w członkach; stawach, opuchnięcia ich, wykrzywienia dłoni i stóp, drgania, klucia, darcia i łamania w różnych częściach ciała, czy zaś osłabienia oczu-wszystkie te objawy są skutkiem reumatyczn. i podagr. cierpienia. Różnokształtny jest obraz tej choroby i dlatego też istnieje mnóstwo różnorodnych środków leczniczych; medykamentów, miturek, maści i t.p., które zalecają cierpiącej ludzkości. Większość tych środków nie jest w stanie uleczyć, najwyżej przynoszą ulgę czasową. My zaś zalecamy coś rzeczywistie prawdziwie skutecznego PRZYŃOSIMY PEWNĄ POMOC. Nasza kuracja jest skuteczną, działa szybko. By więcej zwolenników zdobyć postanowiliśmy każdemu, kto do nas napisze, wysłać próbę i nadzwyczaj ciekawą pouczającą broszurkę o stosowaniu tych środków. ZUPEŁNIE DARMO Kogo więc dręczy ból, kto chce bezpiecznie gruntownie i szybko się wyleczyć, niech napisze dziś AUGUST MÄRZKE, BERLIN-WILMERSDORF BRUCHSALERSTRASSE 5. ABT. 393 2062

Do wydzierżawienia

35 mórg ziemi pszennej

tuż pod miastem.

Wiadomość: Adwokat Czapski, Al. Józefiny 10. od g. 4-6

Niebywała okazja!!

Kiedy wszystko drożeje, najtańszym artykułem jest

„KSIAŻKA„

◆ Duży wybór książek z różnych działów ◆

o 50% taniej.

Nabyć można w księgarni.

M. JASIŃSKI

Kalisz, ul. Kanonicka 3.

2049

KAŻDA PANI

daje czyścić i farbować wszelką odzież w Farbiarni Parowej-Pralni Chemicznej „B A R W A“
Zlecenia przyjmuje filja fabryczna: 2013 Cstrów — Rynek 29.

BLUSKI GOLFY

czyści i farbuje szybko a tanio w Farbiarni Parowej-Pralni Chemicznej „B A R W A“
Zlecenia przyjmuje filja fabryczna: 2014 Cstrów — Rynek 29.

Zgineła karta szylu

wydana przez Starostwo kaliskie na imię Łampiga-Diew Trofima rocznik 1894. 2063

Znaleziono

złoty zegarek

damski w niedzielę wieczorem prawy właściciel zgłosił się po odbiór za podaniem pochodzenia Kościuszki 24. 2064

Zgineła legitymacja

Kasy Chorych № 5638 na imię Sz. Wołkowicza. 2064

Zginał dowód osobisty

wydany przez Urząd gm. Tokary pow. Turek, na imię Bronisławy Latańskiej. 2068

Do wynajęcia

kilka dużych sal i lokal biurowy w frontowym budynku przy Al. Józefiny 23. 2070

Zgubiono, jadąc rowerem,

na drodze Tyniec—ul. Majkowska portfel z pieniędzmi i dokumentami na imię Hermana Sther (paszport, dokument wojskowy). Łaskawego znalazcę uprasza się o zwrot tylko dokumentów: ul. Majkowska 23. Bielnia - kantor. 2057

Do fabryki

Fortepianów

B-ci FIBIGER, Polna № 16 potrzebny stolarz obznajmiony z maszynami. 2024

MIESZKANIE

4-ro pokojowe z kuchnią do odstąpienia. Wiadomość Wrocławska 37, m. 5 od godz. 2-4. 2051